

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2017/1601

z dnia 26 września 2017 r.

**w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR),
gwarancji EFZR i funduszu gwarancyjnego EFZR**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 209 ust. 1 i art. 212 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unijny plan inwestycji zewnętrznych (PIZ) przewiduje utworzenie Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR) jako jego pierwszego filaru, obok pomocy technicznej jako jego drugiego filaru oraz poprawy klimatu inwestycyjnego i ogólnego otoczenia politycznego w krajach partnerskich jako jego trzeciego filaru.
- (2) Celem EFZR jest wsparcie inwestycji, w pierwszej kolejności w Afryce i krajach objętych unijną polityką sąsiedztwa, jako środek przyczyniający się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju określonych w Agendzie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) Zrównoważonego Rozwoju 2030 („Agenda 2030”), w szczególności wyeliminowania ubóstwa, a także do realizacji zobowiązań w ramach niedawno zmienionej europejskiej polityki sąsiedztwa. Wspierając takie inwestycje EFZR ma na celu wyeliminowanie konkretnych społeczno-ekonomicznych pierwotnych przyczyn migracji, w tym niuregulowanej migracji, oraz przyczynienie się do trwałej reintegracji migrantów powracających do swoich krajów pochodzenia i wzmacnianie społeczności tranzytowych i przyjmujących. EFZR, jako element PIZ, powinien również przyczynić się do wdrożenia porozumienia klimatycznego z Paryża (porozumienie paryskie).
- (3) Inwestycje w ramach EFZR powinny stanowić uzupełnienie i wzmocnienie działań realizowanych w kontekście unijnej polityki migracyjnej z państwami trzecimi, obejmując w stosownych przypadkach wdrażanie nowych ram partnerstwa z państwami trzecimi zgodnie z Europejskim programem w zakresie migracji.
- (4) EFZR powinien kierować się celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i celami unijnej polityki w zakresie współpracy na rzecz rozwoju określonymi w art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). EFZR powinien także umożliwiać inwestorom i przedsiębiorstwom prywatnym, w szczególności mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom, skuteczniejsze przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju w krajach partnerskich zgodnie z unijną polityką rozwoju i europejską polityką sąsiedztwa. EFZR powinien zwiększać dodatkowość, eliminować niedoskonałości rynku i nieoptymalne sytuacje w zakresie inwestycji, tworzyć innowacyjne produkty oraz pozyskiwać środki z sektora prywatnego.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2017 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 25 września 2017 r.

Działania EFZR powinny wyraźnie różnić się od innych rodzajów wsparcia, w tym działań Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) w ramach mandatu do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, inicjatywy na rzecz odporności gospodarczej oraz instrumentu inwestycyjnego ustanowionego na mocy Umowy o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi z drugiej strony, podpisanej w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r. ⁽¹⁾ (Umowa o partnerstwie AKP-UE) (instrument inwestycyjny dla AKP), a także uzupełniać to wsparcie. Działania EFZR powinny również być uzupełnieniem istniejących działań innych kwalifikujących się instytucji finansowych.

- (5) EFZR powinien przyczynić się do realizacji Agendy 2030, w którym międzynarodową migrację uznaje się za wielowymiarowe zjawisko o kluczowym znaczeniu dla rozwoju krajów pochodzenia, tranzytu i krajów docelowych, wymagające spójnych i kompleksowych działań, podkreślając jednocześnie potencjalny wkład migrantów we wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu i zrównoważony rozwój. Inwestycje wspierane przez EFZR powinny przyczynić się do rozwiązania kwestii presji migracyjnej wynikającej z ubóstwa, konfliktów, braku stabilności, zapóźnienia rozwojowego, nierówności, naruszeń praw człowieka, wzrostu demograficznego oraz braku możliwości zatrudnienia i gospodarczych, a także zmiany klimatu.
- (6) EFZR powinien być zgodny z zobowiązaniami Unii w ramach planu działania z Addis Abeby dotyczącego finansowania na rzecz rozwoju i z uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym zasadami rozwoju skutecznej współpracy rozwojowej, uzgodnionymi w 2011 r. przez 4. Forum Wysokiego Szczebla w sprawie Skuteczności Pomocy w Pusanie („Partnerstwo z Pusanu na rzecz Skutecznej Współpracy Rozwojowej”), które zostały potwierdzone na 2. Posiedzeniu Wysokiego Szczebla Globalnego Partnerstwa na rzecz Skutecznej Współpracy Rozwojowej w Nairobi w 2016 r.
- (7) Cel EFZR jest zgodny z unijną globalną strategią na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa uwzględniającą wyzwania takie jak migracja i odporność w ogólnej polityce zagranicznej Unii, zapewniającą pełną spójność unijnej polityki zewnętrznej z celami polityki rozwoju i synergii z unijną polityką rozwoju i europejską polityką sąsiedztwa. Cel ten jest również zgodny z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej i prawem międzynarodowym w dziedzinie praw człowieka, które gwarantują podejście oparte na poszanowaniu praw człowieka przy wykonywaniu operacji związanych z przymusowym wysiedlaniem i nieuregulowaną migracją.
- (8) EFZR powinien wspierać tworzenie godnych miejsc pracy, możliwości gospodarczych i przedsiębiorczości oraz zielony i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy, ze szczególnym uwzględnieniem równouprawnienia płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i osób młodych zgodnie z unijnymi ramami działań na lata 2016–2020 na rzecz równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet: zmieniając życie dziewcząt i kobiet poprzez działania zewnętrzne UE, jednocześnie wzmacniając praworządność, dobre rządy, prawa człowieka oraz sprawiedliwy dostęp do zasobów naturalnych i korzystania z nich.
- (9) Zaangażowanie sektora prywatnego we współpracę Unii z krajami partnerskimi w ramach EFZR powinno skutkować wymiernym i dodatkowym wpływem na rozwój, bez zakłócania rynku, i powinno być racjonalne pod względem kosztów w oparciu o wzajemną rozliczalność oraz podział ryzyka i kosztów. Takie zaangażowanie powinno się opierać na poszanowaniu uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym wytycznych i zasad, w tym zasad odpowiedzialnego inwestowania oraz wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, a także wytycznych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw wielonarodowych.
- (10) W celu spełnienia zobowiązań politycznych Unii dotyczących działań klimatycznych, energii odnawialnej i oszczędnego gospodarowania zasobami należy przeznaczyć co najmniej 28 % finansowania w ramach gwarancji EFZR na inwestycje istotne dla tych sektorów.
- (11) Działania podejmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być zaprojektowane w taki sposób, aby spełniały kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) ustanowione przez Komitet Pomocy Rozwojowej przy OECD (OECD-KPR), z uwzględnieniem specyfiki rozwoju sektora prywatnego, odzwierciedlały potrzeby państw wskazanych jako doświadczające niestabilności lub konfliktu, krajów najslabiej rozwiniętych (zwanym dalej „krajami LDC”) i głęboko zadłużonych krajów ubogich, a także zapewniały odpowiednie wsparcie inwestycji w krajach południowego i wschodniego sąsiedztwa.
- (12) W kontekście drugiego filaru PIZ Komisja powinna zintensyfikować pomoc w celu wspomoczenia krajów partnerskich w przyciąganiu inwestycji poprzez lepsze przygotowanie i promowanie projektów, stworzenie większej liczby projektów mogących uzyskać finansowanie oraz informowanie o nich w międzynarodowej społeczności inwestorów. Należy stworzyć portal internetowy projektów w postaci publicznie dostępnej i przyjaznej dla użytkownika bazy danych w celu zapewnienia istotnych informacji na temat każdego projektu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

- (13) W kontekście trzeciego filaru PIZ i istniejących stosunków politycznych Unii z krajami partnerskimi Komisja i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (Wysoki Przedstawiciel) powinni prowadzić dialog sektorowy mający na celu rozwój ram prawnych, strategii politycznych i instytucji, które promują stabilność gospodarczą, zrównoważone inwestycje i wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu. Ten dialog sektorowy powinien obejmować m.in. walkę z korupcją, zorganizowaną przestępczością oraz nielegalnymi przepływami finansowymi, dobre rządy, włączenie lokalnych rynków, stymulowanie przedsiębiorczości oraz lokalne otoczenia biznesowe i przestrzeganie praw człowieka i praworządność, jak również strategie polityczne uwzględniające aspekt płci.
- (14) EFZR powinien składać się z regionalnych platform inwestycyjnych, które powinny być ustanowione na podstawie metod pracy, procedur i struktur istniejących zewnętrznych instrumentów łączonych Unii i które powinny zespolać działania łączone oraz gwarancję EFZR. Gwarancja EFZR powinna wspierać działania w zakresie finansowania i inwestycji w partnerskich krajach afrykańskich oraz partnerskich krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa.
- (15) W świetle ustaleń Trybunału Obrachunkowego dotyczących wykorzystania instrumentów łączonych w działaniach zewnętrznych Unii konieczne jest, by łączenie stosować w przypadkach, gdy można wyraźnie wykazać jego wartość dodaną.
- (16) Należy ustanowić radę strategiczną EFZR w celu wsparcia Komisji w określaniu strategicznych wytycznych i ogólnych celów inwestycyjnych, a także zapewnianiu odpowiedniego i zróżnicowanego zakresu geograficznego i tematycznego okien inwestycyjnych. Rada strategiczna powinna wspierać ogólną koordynację, komplementarność i spójność między regionalnymi platformami inwestycyjnymi, między trzema filarami PIZ, między PIZ a innymi działaniami Unii w zakresie migracji i realizacji Agendy 2030, a także z odpowiednimi unijnymi instrumentami finansowania zewnętrznego i funduszami powierniczymi oraz z mandatem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, w tym z inicjatywą EBI na rzecz odporności ekonomicznej i instrumentem inwestycyjnym dla AKP, nie naruszając wewnętrznych zasad zarządzania EBI.
- (17) W skład rady strategicznej powinni wejść przedstawiciele Komisji i Wysokiego Przedstawiciela, wszystkich państw członkowskich i EBI. Parlament Europejski powinien mieć status obserwatora. Uczestnicy, kwalifikujący się kontrahenci, kraje partnerskie, właściwe organizacje regionalne i inne zainteresowane strony mogą w razie potrzeby otrzymać status obserwatora. Rada strategiczna powinna uchwalić swój regulamin wewnętrzny. Regulamin wewnętrzny powinien określać ramy udziału obserwatorów, z uwzględnieniem ich statusu i funkcji.
- (18) Komisja i EBI powinny zawrzeć porozumienie określające warunki ich współpracy w zakresie zarządzania gwarancją EFZR i przedstawić to porozumienie radzie strategicznej.
- (19) Każda regionalna platforma inwestycyjna powinna posiadać radę operacyjną, która powinna opierać się na doświadczeniach rad operacyjnych istniejących instrumentów łączonych. Regionalne rady operacyjne powinny zapewniać Komisji wsparcie w zakresie wdrożenia niniejszego rozporządzenia. Powinny one wspierać Komisję w definiowaniu i monitorowaniu regionalnych i sektorowych celów inwestycyjnych oraz regionalnych, sektorowych i tematycznych okien inwestycyjnych, formułując opinie dotyczące działań łączenia oraz omawiając korzystanie z gwarancji EFZR zgodnie z oknami inwestycyjnymi, które mają zostać ustanowione.
- (20) Należy zapewnić odpowiedni poziom informowania Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do strategicznego ukierunkowania korzystania z gwarancji EFZR poprzez ustanowienie okien inwestycyjnych.
- (21) EFZR powinien funkcjonować jako „punkt kompleksowej obsługi” mający na celu odbieranie propozycji finansowania od instytucji finansowych i inwestorów publicznych lub prywatnych oraz zapewnianie szeroko zakrojonego wsparcia finansowego kwalifikującym się inwestycjom. Gwarancja EFZR powinna być wspierana środkami z funduszu gwarancyjnego EFZR.
- (22) EFZR powinien stosować innowacyjne instrumenty służące wspieraniu inwestycji i zaangażowaniu sektora prywatnego, w szczególności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. EFZR powinien także pozwolić europejskim inwestorom i przedsiębiorstwom prywatnym, w tym mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom, na skuteczniejsze uczestnictwo w działaniach na rzecz osiągnięcia zrównoważonego rozwoju w krajach partnerskich. W tym względzie należy się zająć utrudnieniami i przeszkodami w inwestowaniu.
- (23) Gwarancje EFZR powinny służyć przede wszystkim finansowaniu projektów, które mają duży wpływ na tworzenie miejsc pracy i których współczynnik opłacalności zwiększa trwałość inwestycji. Przy wspieraniu działań z gwarancji EFZR powinno przeprowadzać się dogłębną ocenę ex ante dotyczącą aspektów środowiskowych, finansowych i społecznych. Gwarancja EFZR nie powinna zastępować odpowiedzialności rządów za zapewnianie podstawowych usług publicznych.

- (24) Delegatury Unii Europejskiej w krajach partnerskich powinny uwzględniać informacje dotyczące możliwości finansowania EFZR w swoich komunikatach skierowanych do społeczeństwa obywatelskiego i ogółu społeczeństwa oraz przyczyniać się do spójności pomiędzy trzema filarami PIZ.
- (25) Gwarancja EFZR powinna być przyznawana kwalifikującym się kontrahentom w związku z działaniami w zakresie finansowania i inwestycji lub instrumentami gwarancyjnymi na początkowy okres inwestycji do dnia 31 grudnia 2020 r.
- (26) W celu zapewnienia elastyczności, zwiększenia atrakcyjności dla sektora prywatnego oraz zmaksymalizowania wpływu inwestycji, należy przewidzieć odstępstwo od przepisów dotyczących metod wykonywania budżetu Unii określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾, dzięki czemu kwalifikującymi się kontrahentami będącymi podmiotami prawa prywatnego mogłyby być również podmioty, którym nie powierza się realizacji partnerstwa publiczno-prywatnego, oraz podmioty prawa prywatnego kraju partnerskiego.
- (27) Komisja powinna zawrzeć umowy gwarancji EFZR z kwalifikującymi się kontrahentami, zawierające szczegółowe postanowienia, zgodnie z którymi przyznawana im będzie gwarancja EFZR. Takie umowy gwarancji powinny stanowić podstawę prawną dla odpowiedniego podziału ryzyka, tym samym zapewniając kwalifikującym się kontrahentom zachęty do finansowania, a także przewidywać mechanizmy i procedury na wypadek potencjalnego uruchomienia gwarancji EFZR.
- (28) Unia powinna udostępnić gwarancję w wysokości 1 500 000 000 EUR, aby ustanowić gwarancję EFZR. Państwa członkowskie i innych uczestników należy zachęcać do dalszego wspierania funduszu gwarancyjnego EFZR w formie środków pieniężnych w przypadku państw członkowskich i innych uczestników lub gwarancji w przypadku państw członkowskich, aby zwiększyć bufor płynnościowy, a tym samym umożliwić wzrost całkowitej kwoty gwarancji EFZR. Należy zachęcić państwa członkowskie, publiczne instytucje finansowe i innych uczestników do zapewnienia funduszowi gwarancyjnemu EFZR dodatkowej puli środków finansowych na warunkach, które należy ustalić w umowie zawieranej między Komisją działającą w imieniu Unii a danym uczestnikiem.
- (29) Fundusz gwarancyjny EFZR powinien służyć jako bufor płynnościowy na wypadek uruchomienia gwarancji EFZR. Aby osiągnąć poziom, który odpowiednio odzwierciedla zobowiązania finansowe Unii w związku z gwarancją EFZR, Unia powinna udostępnić 750 000 000 EUR.
- (30) W celu zwiększenia wpływu gwarancji EFZR, w świetle potrzeb zainteresowanych regionów, państwa członkowskie i państwa Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) powinny mieć możliwość wnoszenia wkładu w formie gwarancji lub środków pieniężnych.
- (31) Ponieważ środki pieniężne z Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) mają być wykorzystywane na potrzeby funduszu gwarancyjnego EFZR, należy przeznaczyć minimum 400 000 000 EUR z gwarancji EFZR na pokrycie inwestycji w krajach kwalifikujących się w ramach 11. EFR⁽²⁾ w całym okresie wdrażania gwarancji EFZR. Gwarancja EFZR powinna zostać udostępniona dopiero po potwierdzeniu wkładu w wysokości 400 000 000 EUR ze środków pieniężnych 11. EFR na fundusz gwarancyjny EFZR.
- (32) Ponieważ środki pieniężne z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014⁽³⁾, mają być wykorzystane na potrzeby funduszu gwarancyjnego EFZR, należy przeznaczyć minimum 100 000 000 EUR z gwarancji EFZR na pokrycie inwestycji w krajach partnerskich ze wschodniego i południowego sąsiedztwa w całym okresie wdrażania gwarancji EFZR.
- (33) Komisja powinna składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdania z działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych gwarancją EFZR, aby zapewnić pełną odpowiedzialność względem obywateli Unii oraz nadzór i kontrolę ze strony Parlamentu Europejskiego i Rady. Sprawozdania należy podać do wiadomości publicznej, aby umożliwić stosownym zainteresowanym stronom, w tym społeczeństwu obywatelskiemu, wyrażenie stanowiska. Komisja powinna również składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdania z zarządzania funduszem gwarancyjnym EFZR w celu zapewnienia rozliczalności i przejrzystości. Komisja powinna również informować Radę Ministrów AKP-UE i Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE o wykorzystaniu środków z EFR.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽²⁾ Umowa wewnętrzna między przedstawicielami rządów państw członkowskich Unii Europejskiej, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania pomocy unijnej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie z umową o partnerstwie AKP-UE oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 210 z 6.8.2013, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27).

- (34) W celu zapewnienia monitorowania i rozliczalności EFZR oraz PIZ, Parlament Europejski lub Rada powinny mieć możliwość zorganizowania wysłuchania w ramach dialogu z Komisją, Wysokim Przedstawicielem, EBI i innymi kwalifikującymi się instytucjami finansowymi, a także z sektorem prywatnym i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.
- (35) Aby uwzględnić zdobyte doświadczenie i umożliwić dalszy rozwój EFZR, funkcjonowanie EFZR i korzystanie z funduszu gwarancyjnego EFZR powinno być przedmiotem oceny przez Komisję i zewnętrznych oceniających oraz poddawane corocznemu procesowi konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Stosowanie niniejszego rozporządzenia powinno zostać poddane odrębnej ocenie, aby ocenić stopień zgodności wdrażania z podstawą prawną, oraz aby zapewnić możliwość stosowania i wykonalność niniejszego rozporządzenia pod względem realizacji zakładanych celów.
- (36) W celu ochrony interesów finansowych Unii Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń zgodnie z rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽¹⁾ i (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽²⁾ i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽³⁾ w celu ustalenia, czy w związku z działaniami w zakresie finansowania i inwestycji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia miało miejsce nadużycie finansowe, korupcja, pranie pieniędzy lub inne niezgodne z prawem działanie mające wpływ na interesy finansowe Unii.
- (37) Działania w zakresie finansowania i inwestycji wspierane w ramach EFZR powinny być zgodne z polityką Unii w dziedzinie jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych wraz z jej aktualizacjami, ustanowioną w odpowiednich aktach prawnych Unii i konkluzjach Rady, w szczególności w konkluzjach Rady z dnia 8 listopada 2016 r. i w załączniku do nich,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY WPROWADZAJĄCE

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR), gwarancję EFZR i fundusz gwarancyjny EFZR.
2. Na użytek ust. 1 niniejszego artykułu niniejsze rozporządzenie upoważnia Komisję, działającą w imieniu Unii, do zawierania umów gwarancji EFZR z kwalifikującymi się kontrahentami zdefiniowanymi w art. 11.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „regionalne platformy inwestycyjne” oznaczają instrumenty łączone, zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 ⁽⁴⁾ oraz z art. 40 rozporządzenia Rady (UE) 2015/323 ⁽⁵⁾ w odniesieniu do wkładu w ramach 11. EFR, w połączeniu z gwarancją EFZR, jak określono w art. 7 niniejszego rozporządzenia;
- 2) „okno inwestycyjne” oznacza docelowy obszar wsparcia z gwarancji EFZR udzielanego portfelom inwestycyjnym w konkretnych regionach, krajach lub sektorach, wdrażany za pośrednictwem regionalnych platform inwestycyjnych;
- 3) „uczestnik” oznacza państwo członkowskie, międzynarodową instytucję finansową lub instytucję publiczną państwa członkowskiego, agencję publiczną lub inny organ wnoszący wkład do funduszu gwarancyjnego EFZR w postaci dotacji pieniężnych lub gwarancji;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 95).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/323 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (Dz.U. L 58 z 3.3.2015, s. 17).

- 4) „kraj partnerski” oznacza kraj będący sygnatariuszem Umowy o partnerstwie AKP-UE, kraj wyszczególniony w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 232/2014 lub kraj kwalifikujący się do współpracy geograficznej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014⁽¹⁾;
- 5) „dodatkowość” oznacza zasadę mającą zapewnić, aby wsparcie w ramach gwarancji EFZR przyczyniało się do zrównoważonego rozwoju za pośrednictwem działań, których nie można by przeprowadzić bez gwarancji EFZR lub które osiągają pozytywne wyniki lepsze od tych, które można by osiągnąć bez tej gwarancji. Dodatkowość oznacza również przyciąganie finansowania z sektora prywatnego oraz eliminowanie niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji, a także poprawę jakości, trwałości, wpływu i skali inwestycji. Zasada ta zapewnia również, aby działania objęte gwarancją EFZR nie zastępowały wsparcia państwa członkowskiego, prywatnych środków finansowych ani innej interwencji finansowej Unii lub międzynarodowej, a także unikały wypierania innych inwestycji publicznych lub prywatnych. Projekty wspierane w ramach gwarancji EFZR zazwyczaj powinny mieć wyższy profil ryzyka niż portfel inwestycyjny wspierany przez kwalifikujących się kontrahentów w ramach ich zwykłych strategii inwestycyjnych bez gwarancji EFZR.

ROZDZIAŁ II

EUROPEJSKI FUNDUSZ NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Artykuł 3

Cel

1. Celem EFZR jako zintegrowanej koperty finansowej, zapewniającej zdolności finansowania w formie dotacji, gwarancji lub innych instrumentów finansowych kwalifikującym się kontrahentom, jest wspieranie inwestycji oraz zwiększonego dostępu do finansowania, w pierwszej kolejności w Afryce i krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa, w celu wspierania trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju gospodarczego i społecznego oraz promowania społeczno-gospodarczej odporności krajów partnerskich, w tym, w stosownych przypadkach, w kontekście europejskiej polityki sąsiedztwa i nowych ram partnerstwa z państwami trzecimi zgodnie z Europejskim programem w zakresie migracji, ze szczególnym naciskiem na trwałe wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, tworzenie godnych miejsc pracy, równouprawnienie płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i osób młodych, a także sektory społeczno-gospodarcze oraz mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, przy jednoczesnej maksymalizacji dodatowości, dostarczaniu innowacyjnych produktów i przyciąganiu funduszy sektora prywatnego.
2. EFZR kieruje się celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 TUE i celami unijnej polityki w zakresie współpracy na rzecz rozwoju określonymi w art. 208 TFUE oraz uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym zasadami skutecznej współpracy rozwojowej. EFZR przyczynia się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju określonych w Agendzie 2030, w szczególności eliminacji ubóstwa, a w stosownych przypadkach do wdrażania europejskiej polityki sąsiedztwa. i tym samym eliminuje konkretne społeczno-ekonomiczne pierwotne przyczyny migracji i przyczynia się do trwałej reintegracji migrantów powracających do swoich krajów pochodzenia, a także wzmacnia społeczności tranzytowe i przyjmujące.
3. EFZR przyczynia się do wdrażania porozumienia paryskiego również poprzez ukierunkowanie na inwestycje w sektorach wspomagających łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.
4. EFZR jest zgodny z celami określonymi w zewnętrznych instrumentach finansowania ustanowionych na mocy rozporządzeń (UE) nr 232/2014, (UE) nr 233/2014 oraz (UE) 2015/323, a także z priorytetami zawartymi w krajowych lub regionalnych programach i dokumentach strategicznych, jeżeli są one dostępne.

Artykuł 4

Struktura EFZR

1. EFZR składa się z regionalnych platform inwestycyjnych ustanowionych na podstawie metod pracy, procedur i struktur istniejących zewnętrznych instrumentów łączonych Unii, które zespala ich działania łączone i działania objęte gwarancją EFZR.
2. Za zarządzanie EFZR odpowiada Komisja. Komisja działa w ścisłej współpracy z EBI, przy wsparciu innych kwalifikujących się kontrahentów, w zakresie zarządzania operacyjnego gwarancją EFZR. W tym celu ustanawia się grupę ds. oceny technicznej gwarancji EFZR.

Artykuł 5

Rada strategiczna EFZR

1. W zarządzaniu EFZR Komisji doradza rada strategiczna.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2020 (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 44).

2. Rada strategiczna doradza Komisji w sprawie strategicznego ukierunkowania i strategicznych priorytetów w zakresie inwestycji objętych gwarancją EFZR i przyczynia się do ich dostosowania do zasad przewodnich i celów działań zewnętrznych, polityki rozwoju i europejskiej polityki sąsiedztwa, a także do celu EFZR określonego w art. 3. Wspiera ona również Komisję w ustalaniu ogólnych celów inwestycyjnych dotyczących korzystania z gwarancji EFZR, a także monitoruje odpowiedni i zróżnicowany zakres geograficzny i tematyczny okien inwestycyjnych, ze szczególną uwagą na kraje wskazane jako doświadczające niestabilności lub konfliktu, kraje LDC i głęboko zadłużone kraje ubogie.
3. Rada strategiczna wspiera również ogólną koordynację, komplementarność i spójność między regionalnymi platformami inwestycyjnymi, między trzema filarami PIZ, między PIZ a innymi unijnymi działaniami w zakresie migracji i realizacji Agendy 2030, a także z odpowiednimi unijnymi instrumentami finansowania zewnętrznego i funduszami powierniczymi oraz z mandatem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, w tym z inicjatywą EBI na rzecz odporności ekonomicznej i instrumentem inwestycyjnym dla AKP, nie naruszając wewnętrznych zasad zarządzania EBI.
4. W skład rady strategicznej wchodzi przedstawiciele Komisji i Wysokiego Przedstawiciela, wszystkich państw członkowskich i EBI. Parlament Europejski ma status obserwatora. Uczestnicy, kwalifikujący się kontrahenci, kraje partnerskie, właściwe organizacje regionalne i inne zainteresowane strony mogą w razie potrzeby otrzymać status obserwatora. Przed włączeniem nowego obserwatora przeprowadza się konsultacje z radą strategiczną. Radzie strategicznej współprzewodniczy Komisja i Wysoki Przedstawiciel.
5. Rada strategiczna zbiera się co najmniej dwa razy w roku i w miarę możliwości przyjmuje opinie na zasadzie konsensusu. Dodatkowe posiedzenia mogą być organizowane w dowolnym momencie przez przewodniczącego lub na wniosek jednej trzeciej członków rady strategicznej. W przypadku niemożności osiągnięcia konsensusu, mają zastosowanie prawa głosu zgodnie z ustaleniami poczynionymi na pierwszym posiedzeniu rady strategicznej i określonymi w jej regulaminie wewnętrznym. Te prawa głosu w należyty sposób uwzględniają źródło finansowania. Regulamin wewnętrzny określa ramy dotyczące roli obserwatorów. Protokoły i porządki posiedzeń rady strategicznej podaje się do wiadomości publicznej po ich przyjęciu.
6. Komisja co roku przedstawia radzie strategicznej sprawozdanie z postępów w zakresie wdrażania EFZR. Rada strategiczna przeprowadza regularne konsultacje ze stosownymi zainteresowanymi podmiotami w sprawie strategicznego ukierunkowania i wdrożenia EFZR.
7. W okresie wdrażania EFZR rada strategiczna możliwie jak najszybciej przyjmie i opublikuje wytyczne określające, w jaki sposób należy zapewnić zgodność działań EFZR z celami i kryteriami kwalifikowalności określonymi w art. 9.
8. Rada strategiczna należyście uwzględni w swoich strategicznych wytycznych stosowne rezolucje Parlamentu Europejskiego oraz decyzje i konkluzje Rady.

Artykuł 6

Regionalne rady operacyjne

Każda regionalna platforma inwestycyjna posiada radę operacyjną. Regionalne rady operacyjne wspierają Komisję na poziomie wdrażania w definiowaniu regionalnych i sektorowych celów inwestycyjnych, a także regionalnych, sektorowych i tematycznych okien inwestycyjnych oraz formułują opinie dotyczące działań łączenia i korzystania z gwarancji EFZR.

ROZDZIAŁ III

GWARANCJA EFZR I FUNDUSZ GWARANCYJNY EFZR

Artykuł 7

Gwarancja EFZR

1. Unia, po starannej analizie wykonalności projektu, zapewnia nieodwołalną i bezwarunkową gwarancję na pierwsze żądanie kwalifikującym się kontrahentom na działania w zakresie finansowania i inwestycji objęte zakresem niniejszego rozporządzenia.
2. Gwarancja EFZR wspiera działania w zakresie finansowania i inwestycji w partnerskich krajach afrykańskich oraz partnerskich krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa.
3. Gwarancję EFZR przyznaje się jako gwarancję na pierwsze żądanie w odniesieniu do instrumentów, o których mowa w art. 10, i zgodnie z kryteriami kwalifikowalności określonymi w art. 9.

Artykuł 8

Wymagania dotyczące korzystania z gwarancji EFZR

1. Przyznanie gwarancji EFZR jest zależne od zawarcia odpowiedniej umowy gwarancji EFZR między Komisją, działającą w imieniu Unii, a kwalifikującym się kontrahentem.

2. Okres inwestycji, w którym można zawierać umowy gwarancji EFZR z kwalifikującymi się kontrahentami w celu wsparcia działań w zakresie finansowania i inwestycji, trwa do dnia 31 grudnia 2020 r.
3. Maksymalny dozwolony okres zawierania umów przez kwalifikujących się kontrahentów ze współfinansującymi partnerami z sektora prywatnego, instytucjami pośrednictwa finansowego lub beneficjentami końcowymi wynosi cztery lata od zawarcia odpowiedniej umowy gwarancji EFZR.

Artykuł 9

Kryteria kwalifikowalności dotyczące korzystania z gwarancji EFZR

1. Działania w zakresie finansowania i inwestycji kwalifikujące się do wsparcia w ramach gwarancji EFZR, zgodnie z jego celem określonym w art. 3, są spójne ze strategiami politycznymi Unii, w szczególności unijną polityką rozwoju i europejską polityką sąsiedztwa, a także ze strategiami i polityką krajów partnerskich, i są do nich dostosowane. Działania te uwzględniają inne unijne i międzynarodowe wsparcie służące zapewnieniu komplementarności z innymi inicjatywami i wspierają następujące cele:

- a) przyczynienie się do zrównoważonego rozwoju w jego wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym oraz do realizacji Agendy 2030 i, w stosownych przypadkach, europejskiej polityki sąsiedztwa, ze szczególnym naciskiem na likwidację ubóstwa, tworzenie godnych miejsc pracy, możliwości gospodarczych, umiejętności i przedsiębiorczości oraz promowanie zwłaszcza równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet i osób młodych, przy jednoczesnym wspieraniu i wzmocnianiu praworządności, dobrych rządów i praw człowieka;
- b) przyczynienie się do realizacji polityki migracyjnej Unii, w tym – w stosownych przypadkach – nowych ram partnerstwa z państwami trzecimi w ramach europejskiego programu w zakresie migracji;
- c) przyczynienie się – poprzez promowanie zrównoważonego rozwoju – do wyeliminowania pierwotnych przyczyn migracji, w tym niuregulowanej migracji, a także zwiększenia odporności społeczności tranzytowych i przyjmujących i wniesienia wkładu w trwałą reintegrację migrantów powracających do swoich krajów pochodzenia, z należytym uwzględnieniem wzmocnienia praworządności, dobrych rządów i praw człowieka;
- d) wzmocnienie sektorów i obszarów społeczno-gospodarczych oraz powiązanej infrastruktury publicznej i prywatnej obejmującej energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych i zrównoważoną, zarządzanie wodą i odpadami, transport, technologie informacyjno-komunikacyjne, a także środowisko, zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych, zrównoważone rolnictwo i „niebieski” wzrost, infrastrukturę społeczną, zdrowie i kapitał ludzki, w celu poprawy środowiska społeczno-gospodarczego;
- e) zapewnienie finansowania i wsparcia na rzecz rozwoju sektora prywatnego i spółdzielczego, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych przedsiębiorstw, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, przy jednoczesnym eliminowaniu niedoskonałości rynku, ograniczaniu zakłóceń rynku i promowaniu wkładu europejskich przedsiębiorstw w cele EFZR;
- f) zlikwidowanie wąskich gardeł w inwestycjach prywatnych poprzez zapewnienie instrumentów finansowych, które mogą być denominowane w walucie lokalnej danego kraju partnerskiego, w tym zapewnienie gwarancji z tytułu pierwszej straty w przypadku portfeli, gwarancji udzielanych na potrzeby realizacji projektów sektora prywatnego, takich jak gwarancje kredytowe dla małych i średnich przedsiębiorstw, oraz gwarancji z tytułu szczególnego ryzyka dla projektów infrastrukturalnych i innego kapitału wysokiego ryzyka;
- g) lewarowanie finansowania z sektora prywatnego, ze szczególnym naciskiem na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, dzięki zlikwidowaniu wąskich gardeł i przeszkód w inwestycjach;
- h) przyczynianie się do działań w dziedzinie klimatu, ochrony środowiska i zarządzania środowiskiem, a tym samym przynoszenie wspólnych korzyści dla klimatu, przez przeznaczanie co najmniej 28 % finansowania na inwestycje przyczyniające się do działań w dziedzinie klimatu, energii ze źródeł odnawialnych i oszczędnego gospodarowania zasobami.

2. Gwarancja EFZR wspiera działania w zakresie finansowania i inwestycji, które służą eliminowaniu niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji i które:

- a) zapewniają dodatkowość;
- b) zapewniają komplementarność z innymi inicjatywami, przy upewnieniu się, że działania objęte gwarancją EFZR są wyraźnie odrębne, w szczególności od zarządzanych przez EBI działań w ramach mandatu EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich;
- c) gwarantują zbliżenie interesów dzięki zapewnieniu odpowiedniego podziału ryzyka wśród odnośnych kwalifikujących się kontrahentów i innych potencjalnych partnerów;
- d) są wykonalne pod względem gospodarczym i finansowym, z należytym uwzględnieniem możliwości wsparcia i współfinansowania danego projektu przez prywatnych i publicznych partnerów, z jednoczesnym uwzględnieniem konkretnego środowiska działania i zdolności krajów wskazanych jako kraje doświadczające niestabilności lub konfliktu, kraje LDC i głęboko zadłużone kraje ubogie, w których mogą być przyznane bardziej preferencyjne warunki;

- e) są wykonalne pod względem technicznym i zrównoważone z perspektywy środowiskowej i społecznej;
- f) w miarę możliwości maksymalizują mobilizację kapitału sektora prywatnego;
- g) są zgodne z zasadami skutecznej współpracy rozwojowej określonymi w Partnerstwie z Pusanu na rzecz Skutecznej Współpracy Rozwojowej i potwierdzonymi w Nairobi w 2016 r., w tym z odpowiedzialnością kraju za własny rozwój, dostosowaniem, skupieniem na wynikach, przejrzystością i wzajemną rozliczalnością, jak również odejściem od pomocy wiązanej;
- h) są opracowane tak, aby spełniać kryteria ODA ustanowione przez OECD-KPR z uwzględnieniem specyfiki rozwoju sektora prywatnego; oraz
- i) są wdrażane z pełnym poszanowaniem uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym wytycznych, zasad i konwencji, w tym zasad dotyczących odpowiedzialnego inwestowania, wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, a także zasad odpowiedzialnego inwestowania w rolnictwo i systemy żywnościowe Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa ONZ i konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy, a także międzynarodowych praw człowieka.

3. W działaniach w zakresie finansowania i inwestycji można łączyć, w indywidualnych przypadkach, finansowanie z różnych instrumentów Unii w zakresie, w jakim jest to konieczne dla powodzenia projektów inwestycyjnych objętych EFZR, o ile nie prowadzi to do zmniejszenia finansowania innych celów rozwoju.

4. Komisja – z należyтым uwzględnieniem doradztwa zapewnianego przez radę strategiczną, po przeprowadzeniu konsultacji z radami operacyjnymi oraz poinformowaniu Parlamentu Europejskiego i Rady – określa okna inwestycyjne dla konkretnych regionów, konkretnych krajów partnerskich, lub dla jednych i drugich, dla konkretnych sektorów lub konkretnych projektów, konkretnych kategorii beneficjentów końcowych, lub dla jednych i drugich, które mają być finansowane w ramach instrumentów, o których mowa w art. 10, objętych gwarancją EFZR do określonej kwoty. W informacjach przekazanych przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie określa się, w jaki sposób okna inwestycyjne są zgodne z wymogami określonymi w art. 3 i niniejszym artykule, oraz wyszczególnia ich priorytety w zakresie finansowania. EBI powinien przedstawiać pisemną opinię na temat kwestii związanych z bankowością; opinia taka powinna towarzyszyć każdemu wnioskowi dotyczącemu okien inwestycyjnych. Wszystkie wnioski o wsparcie finansowe w ramach okien finansowych przedkładane są Komisji.

Wybór okien inwestycyjnych musi być należyście uzasadniony za pomocą analizy niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji. Analizy takie prowadzi Komisja we współpracy z potencjalnie kwalifikującymi się kontrahentami i zainteresowanymi stronami.

W ramach platformy inwestycyjnej dla Afryki znaczną część gwarancji EFZR przydziela się krajom niestabilnym i dotkniętym konfliktami, krajom bez dostępu do morza oraz krajom LDC.

5. Komisja dokonuje oceny działań wspieranych w ramach gwarancji EFZR na podstawie kryteriów kwalifikowalności określonych w ust. 1 i 2, w miarę możliwości opierając się na istniejących systemach pomiaru wyników kwalifikujących się kontrahentów. Komisja podaje do publicznej wiadomości wyniki swojej oceny w odniesieniu do każdego okna inwestycyjnego w ujęciu rocznym.

Artykuł 10

Instrumenty kwalifikujące się do gwarancji EFZR

1. Z gwarancji EFZR korzysta się w celu pokrycia ryzyka z tytułu następujących instrumentów:

- a) pożyczek, w tym pożyczek w walucie lokalnej;
- b) gwarancji;
- c) kontrgwarancji;
- d) instrumentów rynków kapitałowego;
- e) wszelkich innych form finansowania lub wsparcia jakości kredytowej, ubezpieczeń oraz udziałów kapitałowych lub quasi-kapitałowych.

2. Kwalifikujący się kontrahenci mogą zapewniać instrumenty wyszczególnione w ust. 1 w ramach okna inwestycyjnego lub projektu indywidualnego zarządzanego przez kwalifikującego się kontrahenta. Mogą one być zapewniane na rzecz krajów partnerskich, w tym krajów doświadczających niestabilności lub konfliktu lub krajów stojących w obliczu wyzwań w zakresie odbudowy i odnowy pokonfliktowej, na rzecz instytucji tych krajów partnerskich, w tym ich publicznych banków krajowych oraz prywatnych banków lokalnych, a także na rzecz instytucji finansowych oraz podmiotów sektora prywatnego tych krajów partnerskich. W krajach doświadczających niestabilności lub konfliktu oraz – w uzasadnionych przypadkach – w innych krajach, wsparcie może być udzielane na rzecz inwestycji sektora publicznego, które mają istotne skutki dla rozwoju sektora prywatnego.

Artykuł 11

Kwalifikowalność i wybór kontrahentów

1. Do celów gwarancji EFZR kwalifikujący się kontrahenci to:
 - a) EBI oraz Europejski Fundusz Inwestycyjny;
 - b) podmioty prawa publicznego;
 - c) organizacje międzynarodowe i ich agencje;
 - d) podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną, w zakresie w jakim zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
 - e) podmioty prawa prywatnego państwa członkowskiego, które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe, w drodze odstąpienia od art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vii) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012;
 - f) podmioty prawa prywatnego kraju partnerskiego, które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe, w drodze odstąpienia od art. 58 ust. 1 lit. c) ppkt (vii) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
2. Kwalifikujący się kontrahenci przestrzegają zasad i warunków określonych w art. 60 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. W przypadku podmiotów prawa prywatnego w państwie członkowskim lub w kraju partnerskim, pierwszeństwo mają podmioty, które ujawniają informacje dotyczące kryteriów z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego.

W miarę możliwości gwarancja EFZR jest wdrażana pod kierunkiem kwalifikującego się kontrahenta europejskiego zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Komisja zapewnia skuteczne, wydajne i sprawiedliwe wykorzystanie dostępnych zasobów wśród kwalifikujących się kontrahentów, przy jednoczesnym wspieraniu współpracy między nimi.

Komisja zapewnia sprawiedliwe traktowanie wszystkich kwalifikujących się kontrahentów i zapewnia, aby unikano konfliktów interesów w okresie wdrażania EFZR. W celu zapewnienia komplementarności Komisja może zwrócić się do kwalifikujących się kontrahentów o dostarczenie stosownych informacji na temat ich działań innych niż działania w ramach EFZR.

3. Komisja wybiera kwalifikujących się kontrahentów zgodnie z art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
4. Parlament Europejski lub Rada mogą zaprosić kwalifikujących się kontrahentów do udziału w wymianie poglądów w odniesieniu do działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 12

Zakres i warunki gwarancji EFZR

1. Bez uszczerbku dla ust. 2, gwarancja EFZR w żadnym wypadku nie przekracza 1 500 000 000 EUR.
2. Państwa członkowskie i państwa EFTA mogą wносить wkład do funduszu gwarancyjnego EFZR w formie gwarancji lub środków pieniężnych. Z zastrzeżeniem opinii rady strategicznej i zatwierdzenia przez Komisję, inni uczestnicy mogą wносить wkład w formie środków pieniężnych.

Komisja niezwłocznie informuje Parlament Europejski i Radę o zatwierdzonych wkładach.

Kwota gwarancji EFZR przekraczająca kwotę wskazaną w ust. 1 przyznawana jest w imieniu Unii.

Zagregowane płatności netto z budżetu ogólnego Unii w ramach gwarancji EFZR nie przekraczają 1 500 000 000 EUR. Bez uszczerbku dla ust. 4, w stosownych przypadkach państwa członkowskie lub inni uczestnicy dokonują płatności z tytułu uruchomienia gwarancji na zasadzie równorzędności z Unią.

Porozumienie w sprawie wkładu zawierane jest między Komisją, działającą w imieniu Unii, a uczestnikiem i zawiera, w szczególności, postanowienia dotyczące warunków płatności.

3. Gwarancję EFZR udostępnia się dopiero po zatwierdzeniu wkładu w formie środków pieniężnych w wysokości 400 000 000 EUR z 11. EFR do budżetu ogólnego Unii.
4. W przypadku wkładu wnoszonego przez państwa członkowskie w formie gwarancji uruchomienie gwarancji jest możliwe jedynie po tym, jak pula środków finansowych z budżetu ogólnego Unii zwiększona w wyniku innego wkładu w formie środków pieniężnych zostanie wykorzystana na płatności z tytułu uruchomienia gwarancji.

Na wniosek państw członkowskich w radzie strategicznej ich wkład może zostać przeznaczony na rozpoczęcie projektów w konkretnych regionach, krajach, sektorach lub istniejących oknach inwestycyjnych.

Każdy wkład może zostać wykorzystany do pokrycia uruchomienia gwarancji niezależnie od przeznaczenia.

5. W okresie wdrażania gwarancji EFZR co najmniej 400 000 000 EUR z gwarancji EFZR przeznacza się na pokrycie inwestycji w krajach partnerskich kwalifikujących się w ramach 11. EFR, zgodnie z celami umowy o partnerstwie AKP-UE.

6. Co najmniej 100 000 000 EUR z gwarancji EFZR przeznacza się na pokrycie inwestycji w krajach partnerskich z wschodniego i południowego sąsiedztwa zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 232/2014.

Artykuł 13

Wdrażanie umów gwarancji EFZR

1. Komisja, działając w imieniu Unii, zawiera z kwalifikującymi się kontrahentami wybranymi zgodnie z art. 11 i ust. 4 niniejszego artykułu umowy gwarancji EFZR w sprawie przyznania na rzecz wybranego kwalifikującego się kontrahenta bezwarunkowej i nieodwołalnej gwarancji EFZR na pierwsze żądanie.

2. Dla każdego okna inwestycyjnego zawierana jest co najmniej jedna umowa gwarancji EFZR między Komisją a wybranym kwalifikującym się kontrahentem lub wybranymi kwalifikującymi się kontrahentami. W celu uwzględnienia szczegółowych potrzeb gwarancja EFZR może być przyznana na indywidualne działania w zakresie finansowania lub inwestycji. Porozumienia mogą być zawierane z konsorcjum składającym się z co najmniej dwóch kwalifikujących się kontrahentów.

Wszystkie umowy gwarancji EFZR są udostępniane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie na ich wniosek, z uwzględnieniem ochrony poufnych informacji i szczególnie chronionych informacji handlowych.

3. Umowy gwarancji EFZR zawierają, w szczególności, postanowienia dotyczące następujących kwestii:

- a) szczegółowych zasad udzielania gwarancji EFZR, w tym metod objęcia gwarancją i zdefiniowanych w niej limitów dla portfeli i projektów poszczególnych rodzajów instrumentów, a także analizy ryzyka w odniesieniu do projektów i portfeli projektów, w tym na szczeblu sektorowym, regionalnym i krajowym;
- b) celów niniejszego rozporządzenia, oszacowania potrzeb i wskazania oczekiwanych wyników, z uwzględnieniem promowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i odpowiedzialnego prowadzenia działalności, w tym w szczególności przez poszanowanie uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym wytycznych, zasad i instrumentów prawnych, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. i);
- c) wynagrodzenia z tytułu gwarancji, które ma odzwierciedlać poziom ryzyka, oraz możliwości, aby wynagrodzenie było częściowo dotowane w celu przyznania bardziej preferencyjnych warunków, w należycie uzasadnionych przypadkach, w szczególności w państwach, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. d);
- d) wymagań dotyczących korzystania z gwarancji EFZR, w tym warunków płatności, takich jak konkretne ramy czasowe, odsetki należne z tytułu wymagalnych kwot, wydatki i koszty odzyskiwania środków, a także ewentualnych niezbędnych ustaleń dotyczących płynności;
- e) procedur dotyczących roszczeń, w tym – choć nie tylko – zdarzeń inicjujących i okresów oczekiwania; oraz procedur dotyczących dochodzenia roszczeń;
- f) monitorowania, sprawozdawczości i oceny zobowiązań zgodnie z art. 16 i 17;
- g) jasnych i dostępnych procedur rozpatrywania skarg ze strony osób trzecich poszkodowanych wskutek wdrażania projektów wspieranych gwarancją EFZR.

4. Zawierając umowy gwarancji EFZR z kwalifikującymi się kontrahentami, Komisja należycie uwzględni:

- a) doradztwo i wskazówki, udzielone przez strategiczne i regionalne rady operacyjne zgodnie z art. 5 i 6;
- b) cele okna inwestycyjnego;
- c) doświadczenie oraz zdolności operacyjne i finansowe kwalifikującego się kontrahenta oraz jego zdolności w zakresie zarządzania ryzykiem;
- d) ilość zasobów własnych oraz wielkość współfinansowania przez sektor prywatny, które kwalifikujący się kontrahent jest gotów uruchomić na potrzeby okna inwestycyjnego.

5. Kwalifikujący się kontrahent zatwierdza działania w zakresie finansowania i inwestycji według własnych zasad i procedur oraz zgodnie z warunkami umowy gwarancji EFZR.

6. Gwarancja EFZR może obejmować:
 - a) w przypadku instrumentów dłużnych – kwotę główną i wszystkie odsetki oraz kwoty należne względem wybranego kwalifikującego się kontrahenta, lecz nieotrzymane przez niego zgodnie z warunkami finansowania w wyniku niewykonania zobowiązania;
 - b) w przypadku inwestycji kapitałowych – środki zainwestowane i związane z nimi koszty finansowania;
 - c) w przypadku innych działań w zakresie finansowania i inwestycji, o których mowa w art. 9 ust. 2 - kwoty wykorzystane i związane z nimi koszty finansowania;
 - d) wszystkie stosowne wydatki i koszty odzyskiwania środków związane ze zdarzeniem niewykonania zobowiązania, o ile nie zostały one odliczone od wpływów z odzyskania środków.
7. Umowy gwarancji EFZR ustanawiają szczegółowe zasady dotyczące zakresu, wymogów, kwalifikowalności, kwalifikujących się kontrahentów oraz procedur.

Artykuł 14

Fundusz gwarancyjny EFZR

1. Fundusz gwarancyjny EFZR stanowi bufor płynnościowy, z którego dokonywane będą płatności na rzecz kwalifikujących się kontrahentów w przypadku uruchomienia gwarancji EFZR zgodnie z odpowiednią umową gwarancji EFZR.
2. Fundusz gwarancyjny EFZR jest zasilany z następujących wpłat:
 - a) wkładów z budżetu ogólnego Unii i z innych źródeł;
 - b) dobrowolnych wkładów państw członkowskich i innych uczestników;
 - c) zwrotów z zainwestowanych środków funduszu gwarancyjnego EFZR;
 - d) kwot odzyskanych od dłużników, którzy nie wykonali zobowiązania, zgodnie z postanowieniami dotyczącymi odzyskiwania ustanowionymi w umowach gwarancji EFZR;
 - e) przychodów i wszelkich innych płatności uzyskanych przez Unię zgodnie z umowami gwarancji EFZR.
3. Przychody funduszu gwarancyjnego EFZR, o których mowa w ust. 2 lit. c) i e) niniejszego artykułu, stanowią wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.
4. Środki funduszu gwarancyjnego EFZR, o których mowa w ust. 2, są zarządzane bezpośrednio przez Komisję i inwestowane zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, przestrzegając odpowiednich norm ostrożnościowych. Do dnia 30 czerwca 2019 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie niezależną zewnętrzną ocenę zalet i wad powierzenia Komisji, EBI – lub obu tym instytucjom łącznie – zarządzania finansowego aktywami Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych, ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 480/2009⁽¹⁾, i aktywami EFZR, z uwzględnieniem odpowiednich kryteriów technicznych i instytucjonalnych stosowanych do porównywania usług zarządzania aktywami, włączając w to infrastrukturę techniczną, porównanie kosztów świadczonych usług, strukturę instytucjonalną, sprawozdawczość, wydajność, rozliczalność i wiedzę fachową poszczególnych instytucji oraz innych uprawnień do zarządzania aktywami w odniesieniu do budżetu ogólnego Unii. W stosownym przypadku ocenie towarzyszy wniosek ustawodawczy.
5. Wpłaty do funduszu gwarancyjnemu EFZR są wykorzystywane w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu rezerw, aby pokryć całość zobowiązań z tytułu gwarancji EFZR. Wskaźnik tworzenia rezerw wynosi 50 % całości zobowiązań z tytułu gwarancji EFZR pokrytych z budżetu ogólnego Unii.
6. Po dokonaniu oceny, czy wysokość funduszu gwarancyjnego EFZR jest odpowiednia zgodnie ze sprawozdaniem określonym w art. 16 ust. 3, dokonuje się następujących płatności:
 - a) nie naruszając ust. 8 niniejszego artykułu, ewentualne nadwyżki zwracane są do budżetu ogólnego Unii;
 - b) uzupełnienie funduszu gwarancyjnego EFZR jest wpłacane w rocznych transzach przez okres maksymalnie trzech lat, począwszy od roku n+1.
7. Od dnia 1 stycznia 2021 r., jeżeli w wyniku uruchomienia gwarancji EFZR poziom środków w funduszu gwarancyjnym spadnie poniżej wartości 50 % wskaźnika tworzenia rezerw, o którym mowa w ust. 5, Komisja przedkłada sprawozdanie w sprawie:
 - a) przyczyny niedoboru, ze szczegółowymi wyjaśnieniami; oraz

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 z dnia 25 maja 2009 r. ustanawiające Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 10).

b) jeśli zostanie to uznane za konieczne, wszelkich nadzwyczajnych środków, które mogą być wymagane do uzupełnienia funduszu gwarancyjnego EFZR.

8. Po uruchomieniu gwarancji EFZR wpłaty do funduszu gwarancyjnego EFZR, o których mowa w ust. 2 lit. c), d) i e) niniejszego artykułu, przekraczające środki konieczne do osiągnięcia poziomu wskaźnika tworzenia rezerw, o którym mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, lub wszelkie nadwyżki przewidziane w ust. 6 lit. a) niniejszego artykułu wykorzystuje się przede wszystkim w granicach maksymalnego okresu określonego w art. 8 ust. 3, aby przywrócić początkową wysokość kwoty gwarancji EFZR.

Artykuł 15

Finansowanie funduszu gwarancyjnego EFZR z budżetu ogólnego Unii

Z budżetu ogólnego Unii zapewnia się wkład w wysokości 350 000 000 EUR.

ROZDZIAŁ IV

SPRAWOZDAWCZOŚĆ, RACHUNKOWOŚĆ I OCENA

Artykuł 16

Sprawozdawczość i rachunkowość

1. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie z działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych gwarancją EFZR. Sprawozdanie to podaje się do wiadomości publicznej. Obejmuje ono następujące elementy:

- a) ocenę wyników przyczyniających się do realizacji celów EFZR określonych odpowiednio w art. 3 oraz art. 9 ust. 1 i 2;
- b) ocenę realizowanych działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych gwarancją EFZR, na szczeblu sektorowym, krajowym i regionalnym, oraz ich zgodności z niniejszym rozporządzeniem, łącznie ze środkami w zakresie ryzyka i ich wpływem na stabilność finansową i gospodarczą partnerów;
- c) na podstawie wskaźników zgodnych z art. 9 ust. 5 – ocenę dodatkowości i wartości dodanej, skali zaangażowania sektora prywatnego w finansowanie, oczekiwanych i osiągniętych wyników oraz skutków działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych gwarancją EFZR w ujęciu zbiorczym, w tym wpływu na tworzenie godnych miejsc pracy, eliminację ubóstwa i sposoby zajęcia się pierwotnymi przyczynami migracji, w tym nieuregulowanej migracji; ocena ta obejmuje w miarę możliwości analizę uwzględniającą aspekt płci w odniesieniu do działań objętych gwarancją w oparciu o dowody i dane w rozbiciu według płci;
- d) ocenę zgodności z warunkami dotyczącymi korzystania z gwarancji EFZR oraz osiągnięcia kluczowych wskaźników skuteczności ustalonych dla każdego przedłożonego wniosku;
- e) ocenę efektu mnożnikowego osiągniętego w wyniku działań objętych gwarancją EFZR;
- f) kwotę finansową przekazaną beneficjentom oraz ocenę działań w zakresie finansowania i inwestycji podejmowanych przez poszczególnych kwalifikujących się kontrahentów w ujęciu zbiorczym;
- g) ocenę dodatkowości i wartości dodanej działań w zakresie finansowania i inwestycji kwalifikujących się kontrahentów oraz łącznego ryzyka związanego z tymi działaniami;
- h) szczegółowe informacje dotyczące przypadków uruchomienia gwarancji EFZR, strat, zwrotu z inwestycji, kwot odzyskanych i wszelkich innych otrzymanych płatności, a także ogólnej ekspozycji na ryzyko;
- i) sprawozdania finansowe dotyczące działań kwalifikujących się kontrahentów w zakresie finansowania i inwestycji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, skontrolowane przez niezależnego audytora zewnętrznego;
- j) ocenę synergii i komplementarności działań objętych gwarancją EFZR oraz drugiego i trzeciego filaru PIZ na podstawie stosownych istniejących sprawozdań, ze szczególnym uwzględnieniem postępów w dziedzinie dobrych rządów, w tym w walce z korupcją i nielegalnymi przepływami finansowymi, poszanowania praw człowieka, praworządności i strategii politycznych uwzględniających aspekt płci, a także pobudzania przedsiębiorczości, lokalnego otoczenia gospodarczego i lokalnych rynków finansowych;

- k) ocenę zgodności działań objętych gwarancją EFZR z uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym zasadami skutecznej współpracy rozwojowej;
- l) ocenę wynagrodzenia z tytułu gwarancji i wdrażania art. 22.

2. Do celów rachunkowości i sprawozdawczości Komisji w zakresie rodzajów ryzyka objętych gwarancją EFZR oraz zarządzania przez Komisję funduszem gwarancyjnym EFZR, kwalifikujący się kontrahenci, z którymi zawarto umowę gwarancji EFZR, co roku przekazują Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu sprawozdania finansowe z działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, skontrolowane przez niezależnego audytora zewnętrznego i zawierające, między innymi, informacje dotyczące:

- a) oceny ryzyka działań w zakresie finansowania i inwestycji kwalifikujących się kontrahentów, w tym informacje dotyczące zobowiązań Unii wycenianych zgodnie z unijnymi regułami rachunkowości określonymi przez księgowego Komisji w oparciu o przyjęte na szczeblu międzynarodowym standardy rachunkowości dla sektora publicznego;
- b) pozostałych do uregulowania zobowiązań finansowych Unii wynikających z gwarancji EFZR udzielonych kwalifikującym się kontrahentom na potrzeby prowadzonych przez nich działań w zakresie finansowania i inwestycji, w rozbiściu na poszczególne działania.

Na wniosek Komisji kwalifikujący się kontrahenci przekazują wszelkie dodatkowe informacje niezbędne Komisji do wypełniania jej obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia.

3. Do dnia 31 marca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Trybunałowi Obrachunkowemu, w związku z rocznym sprawozdaniem finansowym Komisji, wymagane informacje na temat sytuacji funduszu gwarancyjnego EFZR. Ponadto do dnia 31 maja każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Trybunałowi Obrachunkowemu sprawozdanie dotyczące zarządzania funduszem gwarancyjnym EFZR w poprzednim roku kalendarzowym, łącznie z oceną adekwatności tworzenia rezerw, wysokości funduszu gwarancyjnego EFZR oraz szacowanym zapotrzebowaniem na jego uzupełnienie.

Sprawozdanie, o którym mowa w akapicie pierwszym, obejmuje prezentację sytuacji finansowej funduszu gwarancyjnego EFZR na koniec poprzedniego roku kalendarzowego, przepływy finansowe w poprzednim roku kalendarzowym, a także znaczące transakcje i wszelkie stosowne informacje na temat rachunków finansowych. Sprawozdanie to zawiera także informacje na temat zarządzania finansowego, wyników oraz ryzyka funduszu gwarancyjnego EFZR na koniec poprzedniego roku kalendarzowego.

Artykuł 17

Ocena i przegląd

1. Do dnia 31 grudnia 2019 r. Komisja przeprowadza ocenę początkowego funkcjonowania EFZR, zarządzania nim oraz skutecznego przyczyniania się przezeń do osiągnięcia celów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie swoje sprawozdanie oceniające zawierające niezależną zewnętrzną ocenę stosowania niniejszego rozporządzenia, któremu towarzyszy, w stosownych przypadkach, uzasadniony wniosek zmiany niniejszego rozporządzenia, w szczególności w celu przedłużenia początkowego okresu inwestycji, o którym mowa w art. 8 ust. 2. Do tego sprawozdania oceniającego dołączana jest opinia Trybunału Obrachunkowego.
2. Do dnia 31 grudnia 2019 r., a następnie co trzy lata, Komisja przeprowadza ocenę korzystania z funduszu gwarancyjnego EFZR i jego funkcjonowania. Komisja przedkłada swoje sprawozdanie oceniające Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Do tego sprawozdania oceniającego dołączana jest opinia Trybunału Obrachunkowego.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 18

Przejrzystość, komunikacja i publiczne ujawnianie informacji

1. Zgodnie z zasadami kwalifikujących się kontrahentów dotyczącymi przejrzystości oraz przepisami Unii w zakresie ochrony danych i dostępu do dokumentów i informacji kwalifikujący się kontrahenci proaktywnie i systematycznie udostępniają na swoich stronach internetowych informacje dotyczące wszystkich działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych gwarancją EFZR na mocy niniejszego rozporządzenia, w szczególności dotyczące sposobu, w jaki działania te przyczyniają się do osiągnięcia celów i realizacji wymogów niniejszego rozporządzenia. O ile jest to możliwe, takie informacje muszą być rozbite na poziomie projektów. Takie informacje zawsze uwzględniają ochronę poufnych informacji i szczególnie chronionych informacji handlowych.

2. Komisja publikuje na swojej stronie internetowej informacje o działaniach w zakresie finansowania i inwestycji i istotne elementy wszystkich umów gwarancji EFZR, w tym informacje na temat tożsamości prawnej kwalifikujących się kontrahentów, oczekiwanych korzyści dla rozwoju oraz procedur rozpatrywania skarg zgodnie z art. 13 ust. 3 lit. g), z uwzględnieniem ochrony poufnych informacji i szczególnie chronionych informacji handlowych.

3. Kwalifikujący się kontrahenci rozpowszechniają informacje o wsparciu Unii we wszystkich publikowanych przez nich informacjach na temat działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych gwarancją EFZR zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

4. Delegatury Unii Europejskiej włączają informacje o możliwościach finansowania oferowanych przez EFZR do swoich komunikatów skierowanych do organizacji społeczeństwa obywatelskiego i ogółu społeczeństwa.

Artykuł 19

Mechanizm rozpatrywania skarg i dochodzenia roszczeń

W związku z ewentualnymi skargami osób trzecich w krajach partnerskich, w tym społeczności i osób fizycznych poszkodowanych wskutek projektów wspieranych z gwarancji EFZR, Komisja i delegatury Unii Europejskiej publikują na swoich stronach internetowych bezpośrednie odesłania do mechanizmów rozpatrywania skarg stosownych kontrahentów, którzy zawarli umowy z Komisją. Komisja zapewnia także możliwość bezpośredniego przyjmowania zażaleń dotyczących rozpatrywania skarg przez kwalifikujących się kontrahentów. Komisja uwzględni te informacje w kontekście przyszłej współpracy z tymi kontrahentami.

Artykuł 20

Kontrola prowadzona przez Trybunał Obrachunkowy

1. Trybunał Obrachunkowy przeprowadza zgodnie z art. 287 TFUE kontrolę zewnętrzną działań prowadzonych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, a działania te podlegają zatem procedurze udzielania absolutorium zgodnie z art. 319 TFUE.

2. Na użytek ust. 1 niniejszego artykułu Trybunałowi Obrachunkowemu zapewnia się – na jego żądanie i zgodnie z art. 287 ust. 3 TFUE – dostęp do dokumentów lub informacji niezbędnych do wykonywania jego zadań kontrolnych.

Artykuł 21

Środki zwalczania nadużyć finansowych

1. Komisja lub kwalifikujący się kontrahenci niezwłocznie informują OLAF w przypadku, gdy na dowolnym etapie przygotowania, realizacji lub kończenia działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia mają podstawy podejrzewać wystąpienie nadużycia finansowego, korupcji, prania pieniędzy lub innego niezgodnego z prawem działania, które może mieć wpływ na interesy finansowe Unii. Komisja lub kwalifikujący się kontrahenci przekazują do OLAF wszelkie niezbędne informacje umożliwiające mu przeprowadzenie pełnego i gruntownego dochodzenia.

2. W celu ochrony interesów finansowych Unii OLAF może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013, rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96 i rozporządzeniu (WE, Euratom) nr 2988/95, w celu ustalenia, czy w związku z działaniami w zakresie finansowania i inwestycji objętymi zakresem niniejszego rozporządzenia miało miejsce nadużycie finansowe, korupcja, pranie pieniędzy lub inne niezgodne z prawem działanie mające wpływ na interesy finansowe Unii. OLAF może przekazywać właściwym organom zainteresowanych państw członkowskich wszelkie informacje uzyskane w trakcie swoich dochodzeń.

W przypadku udowodnienia takich niezgodnych z prawem działań kwalifikujący się kontrahenci podejmują starania służące odzyskaniu środków w odniesieniu do swoich działań w zakresie finansowania i inwestycji objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, których dotyczą takie niezgodne z prawem działania, a także przedstawiają właściwym organom wszystkie informacje potrzebne do celów dochodzenia i ewentualnego wnoszenia oskarżenia.

Artykuł 22

Wykluczone działania i jurysdykcje niechętne współpracy

1. Prowadząc działania w zakresie finansowania i inwestycji, kwalifikujący się kontrahenci przestrzegają obowiązującego prawa Unii i uzgodnionych norm międzynarodowych i unijnych, a w związku z tym nie wspierają na podstawie niniejszego rozporządzenia projektów, które przyczyniają się do prania pieniędzy, finansowania terroryzmu, unikania opodatkowania, oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania.

Ponadto kwalifikujący się kontrahenci nie angażują się w nowe lub odnowione działania z podmiotami zarejestrowanymi lub mającymi siedzibę w jurysdykcjach, które wyszczególniono w ramach odpowiedniej polityki Unii w dziedzinie jurysdykcji niechętnych współpracy lub wskazano jako państwa trzecie wysokiego ryzyka zgodnie z art. 9 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 ⁽¹⁾, lub które nie zachowują rzeczywistej zgodności z uzgodnionymi na szczeblu Unii lub międzynarodowym normami podatkowymi dotyczącymi przejrzystości i wymiany informacji. Kwalifikujący się kontrahenci mogą odstąpić od tej zasady jedynie wówczas, gdy projekt jest fizycznie wdrażany w jednej z tych jurysdykcji i nie ma żadnych przesłanek wskazujących, że dane działanie wchodzi w zakres którejkolwiek z kategorii wymienionych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Przy zawieraniu umów z pośrednikami finansowymi kwalifikujący się kontrahenci uwzględniają w stosownych umowach wymogi, o których mowa w niniejszym artykule, i zwracają się do instytucji pośrednictwa finansowego o sprawozdawczość na temat ich spełniania.

2. Prowadząc działania w zakresie finansowania i inwestycji, kwalifikujący się kontrahenci stosują określone w prawie unijnym zasady i standardy dotyczące przeciwdziałania wykorzystywaniu systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, w szczególności określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/847 ⁽²⁾ i dyrektywie (UE) 2015/849. Kwalifikujący się kontrahenci uzależniają zarówno bezpośrednie finansowanie, jak i finansowanie poprzez pośredników na podstawie niniejszego rozporządzenia od ujawnienia informacji o beneficjentach rzeczywistych zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/849 oraz publikują sprawozdania w odniesieniu do poszczególnych państw zgodnie z art. 89 ust. 1 dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 23

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 września 2017 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

A. TAJANI

Przewodniczący

W imieniu Rady

M. MAASIKAS

Przewodniczący

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).